Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 8. junija 2017*

„Predhodno odločanje — Kmetijstvo — Dajanje fitofarmacevtskih sredstev v promet — Direktiva 2008/69/ES — Člen 3(2) — Postopek ponovnega ocenjevanja registriranih fitofarmacevtskih sredstev s strani držav članic — Rok — Razhajanje med jezikovnimi različicami“

V zadevi C-293/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija) z odločbo z dne 5. maja 2016, ki je na Sodišče prispela 25. maja 2016, v postopku

Sharda Europe BVBA

proti

Administración del Estado,

Syngenti Agro SA,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi E. Juhász, predsednik senata, C. Vajda in C. Lycourgos (poročevalec), sodnika,

generalni pravobranilec: M. Szpunar,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za špansko vlado M. A. Sampol Pucurull, agent,

— za Evropsko komisijo I. Galindo Martín in F. Moro, agentki,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: španščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(2) Direktive Komisije 2008/69/ES z dne 1. julija 2008 o spremembi direktive Sveta 91/414/EGS zaradi vključitve klofentezina, dikambe, difenokonazola, diflubenzurona, imazakvina, lenacila, oksadiazona, piklorama in piriproksifena kot aktivnih snovi (UL 2008, L 172, str. 9).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbama Sharda Europe BVBA (v nadaljevanju: družba Sharda) in Syngenta Agro SA (v nadaljevanju: družba Syngenta) glede postopka ponovnega ocenjevanja fitofarmacevtskega sredstva, ki je bilo registrirano v imenu družbe Sharda.

Pravni okvir

Direktiva 2008/66/ES

3 Člen 3(2) Direktive Komisije 2008/66/ES z dne 30. junija 2008 o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS zaradi vključitve bifenoksa, diflufenikana, fenoksapropa-P, fenpropidina in kvinoklamina kot aktivnih snovi (UL 2008, L 171, str. 9) določa:

„Z odstopanjem od odstavka 1 države članice znova ocenijo vsako registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje bifenoks, diflufenikan, fenoksaprop-P, fenpropidin in kvinoklamin, bodisi kot edino aktivno snov bodisi kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi [Sveta 91/414/EGS z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 11, str. 332)] najpozneje do 31. decembra 2008, v skladu z enotnimi načeli iz Priloge VI k Direktivi 91/414/EGS na podlagi dokumentacije, ki izpolnjuje zahteve iz Priloge III k navedeni direktivi, in ob upoštevanju dela B besedila Priloge I k navedeni direktivi v zvezi z bifenoksom, diflufenikanom, fenoksapropom-P, fenpropidinom oziroma kvinoklaminom. Na podlagi navedene ocene države članice presodijo, ali sredstvo izpolnjuje pogoje iz člena 4(1)(b), (c), (d) in (e) Direktive 91/414/EGS.

[…]“

Direktiva 2008/69

4 V uvodni izjavi 7 Direktive 2008/69 je navedeno:

„Brez poseganja v obveznosti iz Direktive 91/414/EGS, ki izhajajo iz vključitve aktivne snovi v Prilogo I, je državam članicam treba omogočiti, da v šestih mesecih po vključitvi snovi pregledajo obstoječe registracije fitofarmacevtskih sredstev, ki vsebujejo aktivne snovi iz Priloge, da zagotovijo izpolnjevanje zahtev iz Direktive 91/414/EGS, zlasti iz člena 13 in ustreznih pogojev iz Priloge I. Države članice v skladu z določbami Direktive 91/414/EGS obstoječe registracije po potrebi spremenijo, nadomestijo ali prekličejo. Z odstopanjem od zgoraj navedenega roka je treba določiti daljše obdobje za predložitev in oceno celotne dokumentacije iz Priloge III vsakega fitofarmacevtskega sredstva za vsako nameravano uporabo v skladu z enotnimi načeli iz Direktive 91/414/EGS.“

5 Člen 3 Direktive 2008/69 določa:

„1. Države članice v skladu z Direktivo 91/414/EGS do 30. junija 2009 po potrebi spremenijo ali prekličejo obstoječe registracije fitofarmacevtskih sredstev, ki vsebujejo aktivne snovi iz Priloge, kot aktivne snovi.

Do navedenega datuma zlasti preverijo, ali so pogoji iz Priloge I k navedeni direktivi v zvezi z aktivnimi snovmi iz Priloge, z izjemo tistih iz dela B besedila o navedeni aktivni snovi, izpolnjeni in ali ima imetnik registracije dokumentacijo ali dostop do dokumentacije, ki izpolnjuje zahteve iz Priloge II k navedeni direktivi v skladu s pogoji iz člena 13 navedene direktive.

2. Z odstopanjem od odstavka 1 države članice znova ocenijo vsako registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje eno od aktivnih snovi, uvrščenih v Prilogo, kot edino aktivno snov ali kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi 91/414/EGS najpozneje do 31. decembra 2008, v skladu z enotnimi načeli iz Priloge VI k Direktivi 91/414/EGS na podlagi dokumentacije, ki izpolnjuje zahteve iz Priloge III k navedeni direktivi, in ob upoštevanju dela B besedila o aktivnih snoveh, uvrščenih v Prilogo, iz Priloge I k navedeni direktivi. Na podlagi navedene ocene države članice presodijo, ali sredstvo izpolnjuje pogoje iz člena 4(1)(b), (c), (d) in (e) Direktive 91/414/EGS.

[…]“

Direktiva 2008/70/ES

6 Člen 3(2) Direktive Komisije 2008/70/ES z dne 11. julija 2008 o spremembi Direktive 91/414 zaradi vključitve tritosulfurona kot aktivne snovi (UL 2008, L 185, str. 40) določa:

„Z odstopanjem od odstavka 1 države članice znova ocenijo vsako registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje tritosulfuron kot edino aktivno snov ali kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi 91/414/EGS najpozneje do 30. novembra 2008, v skladu z enotnimi načeli iz Priloge VI k Direktivi 91/414/EGS na podlagi dokumentacije, ki izpolnjuje zahteve iz Priloge III k navedeni direktivi, in ob upoštevanju dela B besedila o tritosufuronu iz Priloge I k navedeni direktivi. Na podlagi navedene ocene države članice presodijo, ali sredstvo izpolnjuje pogoje iz člena 4(1)(b), (c), (d) in (e) Direktive 91/414/EGS.

[…]“

Direktiva 2010/28/EU

7 Člen 3(2) Direktive Komisije 2010/28/EU z dne 23. aprila 2010 o spremembi Direktive 91/414 zaradi vključitve metalaksila kot aktivne snovi (UL 2010, L 104, str. 57) določa:

„Z odstopanjem od odstavka 1 države članice znova ocenijo vsako registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje metalaksil kot edino aktivno snov ali kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi 91/414/EGS najpozneje do 30. junija 2010, v skladu z enotnimi načeli iz Priloge VI k Direktivi 91/414/EGS na podlagi dokumentacije, ki izpolnjuje zahteve iz Priloge III k navedeni direktivi, in ob upoštevanju dela B besedila o metalaksilu iz Priloge I k navedeni direktivi. Na podlagi navedene ocene države članice presodijo, ali sredstvo izpolnjuje pogoje iz člena 4(1)(b), (c), (d) in (e) Direktive 91/414/EGS.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

8 Družba Sharda je 14. januarja 2009 na podlagi člena 3(2) Direktive 2008/69 vložila zahtevo za ponovno oceno registracije za dajanje v promet fitofarmacevtskega sredstva Core, ki je vsebovalo difenokonazol, ki je ena od aktivnih snovi iz priloge k tej direktivi. Pristojni nacionalni organi so njeni zahtevi ugodili.

9 Družba Syngenta je pri Secretaría General Técnica del Ministerio de Medio Ambiente, Rural y Marino (tehnični generalni sekretariat ministrstva za okolje, podeželje in pomorstvo, Španija) vložila upravno pritožbo, s katero je zahtevala preklic registracije fitofarmacevtskega sredstva Core. Po mnenju družbe Syngenta je bila zahteva za ponovno oceno vložena po 31. decembru 2008, ki je po njenem mnenju v skladu s členom 3(2) Direktive 2008/69 rok za vložitev takšne zahteve za ponovno oceno. Navedeni tehnični generalni sekretariat je z odločbo z dne 20. januarja 2011 to pritožbo zavrnil.

10 Družba Syngenta je zoper to odločbo vložila tožbo pri Tribunal Superior de Justicia de Madrid (višje sodišče v Madridu, Španija), ki je s sodbo z dne 25. oktobra 2013 razveljavilo postopek ponovne ocene fitofarmacevtskega sredstva Core z utemeljitvijo, da je bila zahteva za ponovno oceno vložena po roku, ki ga določa člen 3(2) Direktive 2008/69.

11 Družba Sharda je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Tribunal Supremo (vrhovno sodišče, Španija), v kateri je trdila, da datum iz člena 3(2) Direktive 2008/69 ne preprečuje vložitve zahtev za ponovno oceno po 31. decembru 2008.

12 Družba Syngenta je trdila, da je člen 3(2) Direktive 2008/69 kogentna določba, ki je ni mogoče razlagati drugače, zaradi česar se zahtevi za ponovno oceno, ki jo je družba Sharda vložila 14. januarja 2009, se pravi po roku iz te določbe, nikoli ne bi smelo ugoditi.

13 Predložitveno sodišče meni, da je treba, da bi lahko odločilo v sporu, ki mu je bil predložen, ugotoviti, ali je rok iz navedenega člena 3(2) prekluzivni rok ali pa gre za rok, ki ga države članice iz objektivnih razlogov višje sile ali v skladu z notranjim pravom lahko podaljšajo.

14 V teh okoliščinah je Tribunal Supremo (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba datum 31. december 2008, vsebovan v členu 3(2) Direktive [2008/69], v španski različici te direktive razumeti kot datum izteka roka, v katerem lahko države članice znova opravijo ocenjevanje, ali kot končni rok za vključitev aktivnih snovi, ki jih je treba znova oceniti, na seznam Priloge I k Direktivi [91/414], ali pa kot zadnji dan za predložitev ustreznega zahtevka za vključitev?

2. Ali je izraz ‚najpozneje do 31. decembra 2008‘ iz člena 3(2) Direktive 2008/69 prekluzivni rok zaradi cilja, ki se uresničuje s sistematiko Direktive 91/414, in se državam članicam ne dopušča, da bi ga podaljšale, tako da je dokončno določen v Direktivi [2008/69]?

3. Če se razume, da je navedeni rok mogoče podaljšati, ali se ga lahko podaljša iz objektivnih razlogov višje sile, ali pa ga lahko države članice glede na to, da je zadolžitev iz člena 3 naslovljena nanje, podaljšajo v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo glede na dejanske stanove in zahteve, ki jih je mogoče izpeljati iz te zakonodaje?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

15 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(2) Direktive 2008/69 razlagati tako, da datum 31. december 2008, ki je določen v njem, za že registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje eno od aktivnih snovi iz priloge k tej direktivi, ustreza roku, do katerega morajo države članice znova opraviti ocenjevanje tega fitofarmacevtskega sredstva, iz tega člena 3(2), prvi pododstavek, roku za vložitev ustrezne zahteve za ponovno oceno ali končnemu roku, do katerega

morajo biti vse aktivne snovi, ki jih vsebuje to fitofarmacevtsko sredstvo in niso navedene v Prilogi k Direktivi 2008/69, vključene na seznam iz Priloge I k Direktivi 91/414, da nastane obveznost ponovnega ocenjevanja navedenega sredstva.

16 Člen 3(2), prvi pododstavek, Direktive 2008/69, ki je predložen v razlago, določa, da „države članice znova ocenijo vsako registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje eno od aktivnih snovi, uvrščenih v Prilogo, kot edino aktivno snov ali kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi 91/414/EGS najpozneje do 31. decembra 2008, v skladu z enotnimi načeli iz Priloge VI k Direktivi 91/414/EGS“.

17 Kot navaja predložitveno sodišče, je treba ugotoviti, da obstaja razhajanje med besedilom člena 3(2), prvi pododstavek, Direktive 2008/69 v španščini in v drugih jezikovnih različicah.

18 Zdi se namreč, da španska jezikovna različica te določbe, v skladu s katero „todo producto fitosanitario autorizado […] será objeto de una nueva evaluación, a más tardar, el 31 de diciembre de 2008“, pripelje do razlage, da je 31. december 2008 skrajni rok, do katerega morajo države članice v smislu te določbe znova opraviti ocenjevanje vseh registriranih fitofarmacevtskih sredstev, ki vsebujejo eno od aktivnih snovi, uvrščenih v prilogo k tej direktivi, kot edino aktivno snov ali kot eno od več aktivnih snovi, vključenih v Prilogo I k Direktivi 91/414/EGS.

19 Nasprotno pa različice člena 3(2), prvi pododstavek, Direktive 2008/69 v nemščini („die sämtlich bis spätestens 31 Dezember 2008 in Anhang I der Richtlinie 91/414/EWG aufgeführt waren“), angleščini („all of which were listed in Annex I to Directive 91/414/EEC by 31 December 2008 at the latest“) in francoščini („toutes inscrites à l'annexe I de la directive 91/414/CEE au plus tard le 31 décembre 2008“) vodijo do razlage, da se datum 31. december 2008 nanaša na vključitev aktivnih snovi, ki jih vsebuje registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, katerega ponovno ocenjevanje morajo opraviti države članice v skladu z določbami navedenega člena 3(2). Enako velja med drugim za različice te določbe v grščini, italijanščini in nizozemščini.

20 Natančneje, besedilo vseh teh jezikovnih različic razen španske določa, da je treba ponovno ocenjevanje fitofarmacevtskega sredstva opraviti, če so bile vse aktivne snovi, ki jih vsebuje, ob tistih, ki so navedene v Prilogi k Direktivi 2008/69, vključene na seznam iz Priloge I k Direktivi 91/414 najpozneje do 31. decembra 2008.

21 Spomniti je treba, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča formulacija določbe prava Unije, ki se uporablja v eni od jezikovnih različic, ne more uporabiti kot edina podlaga za razlago te določbe oziroma ne more imeti prednosti pred drugimi jezikovnimi različicami. Nujnost enotne uporabe in zato enotne razlage akta Unije namreč izključuje, da bi se obravnaval ločeno v eni od svojih različic, in zahteva, da je treba akt razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (glej zlasti sodbi z dne 27. oktobra 1977, Bouchereau, 30/77, EU:C:1977:172, točka 14, in z dne 17. marca 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, točka 36).

22 Prvič, v zvezi s tem je treba poudariti, da je Direktiva 2008/69 začela veljati 1. januarja 2009. Ne bi bilo združljivo s področjem uporabe *ratione temporis* te direktive, da bi se njen člen 3(2), prvi pododstavek, razlagal tako, da zahteva, da se ponovna ocenjevanja v smislu te določbe opravijo oziroma ustrezne zahteve za ponovno oceno vložijo najpozneje do 31. decembra 2008, to je pred začetkom veljavnosti navedene direktive.

23 Drugič, poudariti je treba, da je v uvodni izjavi 7 Direktive 2008/69 določen rok šestih mesecev, od katerega je treba odstopiti za predložitev in oceno celotne dokumentacije iz člena 3(2) te direktive. Ta rok v skladu s prvim stavkom te uvodne izjave začne teči z vključitvijo aktivne snovi v Prilogo I k Direktivi 91/414, to je z začetkom veljavnosti Direktive 2008/69, ki določa to vključitev. Ker je zadnjenavedena direktiva začela veljati 1. januarja 2009, se njena uvodna izjava 7 v zvezi s predložitvijo in oceno celotne dokumentacije iz člena 3(2) navedene direktive nanaša na datum po

30. juniju 2009. Iz tega izhaja, da datum 31. december 2008, naveden v členu 3(2) Direktive 2008/69, ne more pomeniti roka, ki je v smislu te določbe določen za ponovno oceno fitofarmacevtskega sredstva.

24 Tretjič, kot je Komisija navedla v pisnih stališčih, sklicevati se je treba na direktive 2008/66, 2008/70 in 2010/28, ki tako kot Direktiva 2008/69 spreminjajo Direktivo 91/414, da bi se v Prilogo I k njej dodalo aktivne snovi, in imajo vse člen 3(2), ki se od člena 3(2) Direktive 2008/69 razlikuje zgolj glede datuma in aktivne ali aktivnih snovi, na katere se nanaša. Besedilo člena 3(2) vsake od teh direktiv, vključno s špansko različico, pa ustreza besedilu jezikovnih različic člena 3(2) Direktive 2008/69 iz točke 19 te sodbe, iz katerih je jasno razvidno, da datum, določen v vsakem od teh členov 3(2), pomeni končni rok, do katerega morajo biti vse aktivne snovi, ki jih vsebuje fitofarmacevtsko sredstvo, ki med drugim vsebuje eno od aktivnih snovi, navedenih v prilogi k vsaki od teh direktiv, vključene na seznam iz Priloge I k Direktivi 91/414, da nastane obveznost ponovnega ocenjevanja tega sredstva.

25 Na podlagi vseh zgornjih ugotovitev je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 3(2) Direktive 2008/69 razlagati tako, da datum 31. december 2008, ki je določen v njem, za že registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje eno od aktivnih snovi iz priloge k tej direktivi, ustreza končnemu roku, do katerega morajo biti vse aktivne snovi, ki jih vsebuje to fitofarmacevtsko sredstvo in niso navedene v Prilogi k Direktivi 2008/69, vključene na seznam iz Priloge I k Direktivi 91/414, da nastane obveznost ponovnega ocenjevanja navedenega sredstva iz tega člena 3(2), prvi pododstavek.

Drugo in tretje vprašanje

26 Drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje temeljita na predpostavki, da datum 31. december 2008, določen v členu 3(2) Direktive 2008/69, ustreza roku za vložitev zahteve, s katero se želi doseči ponovna ocena fitofarmacevtskega sredstva iz te določbe. Iz odgovora na prvo vprašanje pa izhaja, da zadevni datum ne ustreza takemu roku.

27 Iz navedenega izhaja, da na drugo in tretje vprašanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče, ni treba odgovoriti.

Stroški

28 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 3(2), prvi pododstavek, Direktive Komisije 2008/69/ES z dne 1. julija 2008 o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS zaradi vključitve klofentezina, dikambe, difenokonazola, diflubenzurona, imazakvina, lenacila, oksadiazona, piklorama in piriproksifena kot aktivnih snovi je treba razlagati tako, da datum 31. december 2008, ki je določen v njem, za že registrirano fitofarmacevtsko sredstvo, ki vsebuje eno od aktivnih snovi iz priloge k tej direktivi, ustreza končnemu roku, do katerega morajo biti vse aktivne snovi, ki jih vsebuje to fitofarmacevtsko sredstvo in niso navedene v Prilogi k Direktivi 2008/69, vključene na seznam iz Priloge I k Direktivi Sveta 91/414/EGS z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet, da nastane obveznost ponovnega ocenjevanja navedenega sredstva iz tega člena 3(2), prvi pododstavek.

Podpisi